

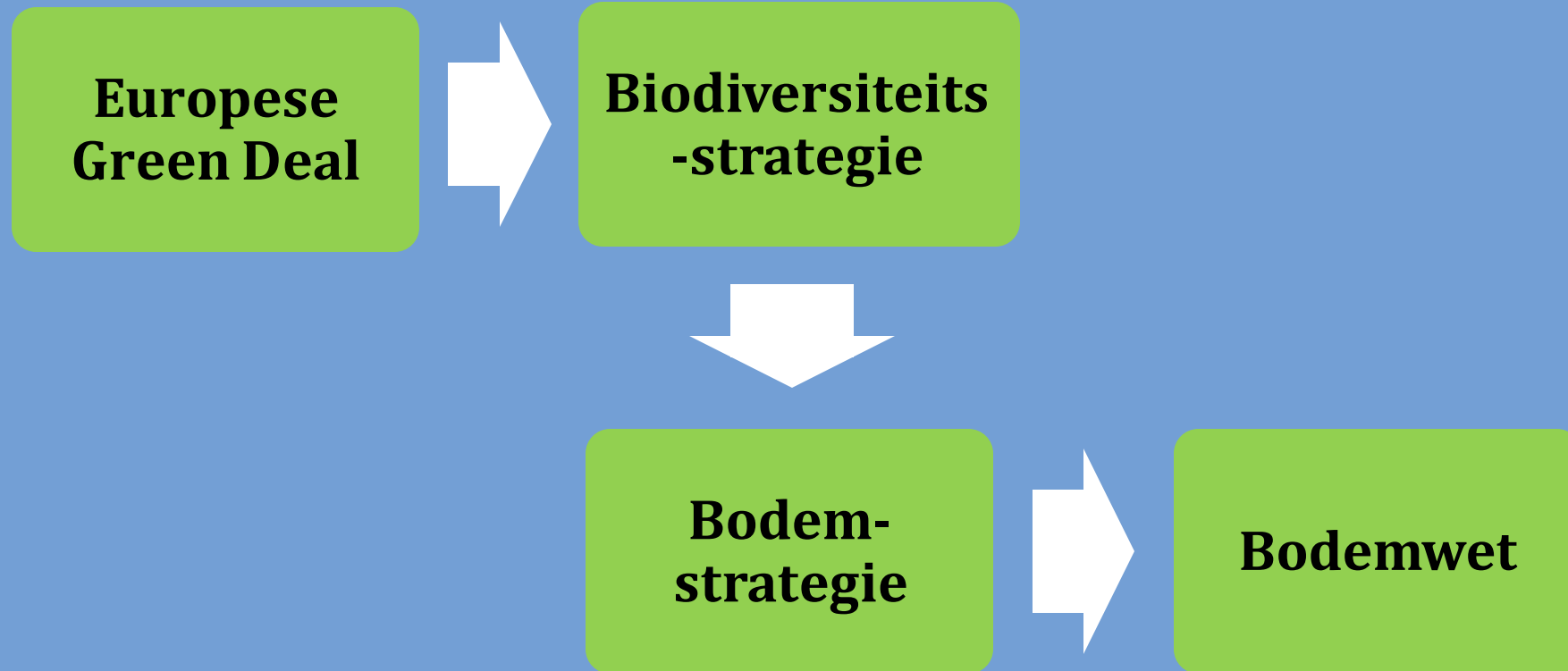

Europese bodemwet

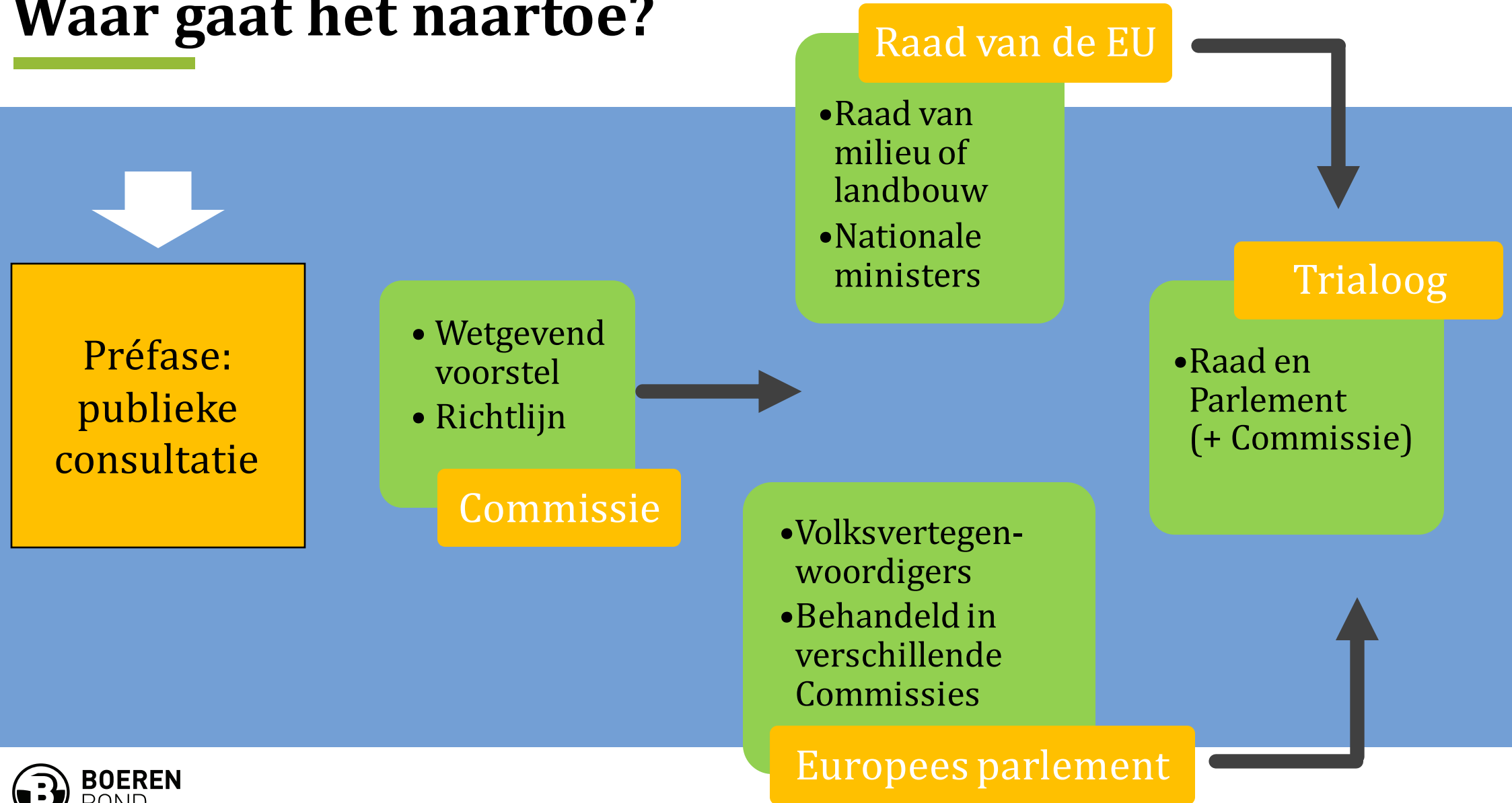
Van waar komt het?

Van waar komt het?

Waar gaat het naartoe?

Doelstellingen en (mogelijke) inhoud

Europese Bodemwet

2006: eerste poging voor Soil Framework Directive

- Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Nederland en Oostenrijk vormden blokerende minderheid

EU Soil Strategy for 2030: alle bodems in goede conditie tegen 2050 en bescherming, duurzaam gebruik en herstel van de bodem als norm

- Oorspronkelijk 7 juni 2023: Soil Health law - daarna inspraakperiode **[uitgesteld]**
 - Eerst richtlijn
 - Nog geen concrete teksten
- EU-rechtskader voor bodembescherming

Doelstellingen

- Indicatoren voor bodemgezondheid en desbetreffende reeks van waarden
- Duurzaam gebruik van de bodem
- Monitoring en rapportage van de bodemtoestand
- Verbetering van de rechtsgrondslag voor het Land Use/Cover Area Frame Survey (LUCAS)
- Verontreinigde locaties identificeren, registreren en saneren, en "vervuiler betaalt" beginsel toepassen
- Rapportering over de vooruitgang op het gebied van het beheer van bodemverontreiniging

Doelstellingen

- Maatregelen die kunnen bijdragen tot een vermindering van nutriëntenverlies met ten minste 50% zonder verslechtering van de bodemvruchtbaarheid
- Definitie van netto ruimtebeslag
- Opties voor een bodemgezondheidscertificaat voor grondtransacties om grondaankopers informatie te bieden over de belangrijkste kenmerken en de gezondheid van de bodem op de locatie die zij van plan zijn te kopen
- Opties voor een paspoort voor afgegraven grond
- Adequate integratie en coördinatie van bodem- en waterbeheer

Definities

Bodemgezondheid

- **Bodemorganische stof:** verhogen en behouden
--> betere bodemstructuur, nutriëntencyclus en watervasthoudend vermogen
- **Bodemstructuur:** beschermen en verbeteren
--> betere waterinfiltratie, verluchting en wortelgroei
- **Bodembiodiversiteit:** verhogen door gevarieerde bodembedekkingen en minimale bodembewerking
--> betere bodemvruchtbaarheid en productiviteit

- **Beheer voedingsstoffen bodem:** gebruik van organische en minerale bemesting, gewasrotatie en andere praktijken
- **Bodem pH:** zuurtegraad binnen optimale waarden voor plantengroei --> verhoogde nutriëntenbeschikbaarheid en verminderde bodemtoxiciteit
- **Waterbeheer bodem:** verhoogde waterbeschikbaarheid voor plantengroei én erosie en runoff vermijden

Verontreinigde locaties

Ruimtebeslag

Speculaties

Twee fases

1. Monitoring en rapportering – 7 jaar
2. Implementatie duurzame bodempraktijken
 - Lidstaten kunnen kiezen welke praktijken
 - Nationaal bodembeheerplan op lidstaatniveau

Voorstellen

Duurzame bodempraktijken

- Gebaseerd op biodiversiteit en vruchtbaarheid
- Basis: FAO Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management
- Lijst van duurzame praktijken
 - Niet limitatief
- Lidstaten kunnen uitkiezen
- Taxonomisch? Praktijken niet in lijst zijn 'niet duurzaam'?

Landinname en bodemafdekking

- Landinname: zachte bestemmingen --> harde bestemmingen
- Bodemafdekking: bodem bedekken zodat het functies als waterberging, koolstofopbouw, etc. verliest
- Geen juridische bindende doelstellingen

Voorstellen [2]

Binnen 14-15 jaar

Bodemgezondheidscertificaten

- Grondtransactie
- Informatie voor verkoper en koper

Paspoort voor afgegraven bodem

- Hoeveelheid en kwaliteit van afgegraven bodem
- Vervoer, behandeling en hergebruik

Duurzame bodempraktijken - FAO Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management

- Basis duurzame bodempraktijken
- 10 thema's (zie tabel)

Bodemerosie

Bodemverzuring

Organische stofgehalte

Bodembiodiversiteit

Nutriëntenbalans en –
cyclus

Bodemaafdekking

Bodemverzilting
en alkalinisatie

Bodemverdichting

Bodemverontreiniging

Bodem-waterbeheer

Duurzame bodempraktijken - FAO Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management

Bodemerosie

- Vermijd grasland-akkerland conversie
- Bodembedekking
- Mulchen
- Niet-kerend of ploegloos

Organische stofgehalte

- Toedienen koolstofrijk materiaal
- Niet afbranden van gewasresten
- Veenherstel
- Gewasrotatie

Bodemverdichting

- Minimaal veldverkeer
- Bandenspanningssystemen
- Diepwortelende gewassen tegen bodemverdichting

Bodem-waterbeheer

- Irrigatiesturing
- Monitoren irrigatiewater
- Drainages bij hoge grondwaterstanden
- Druppelirrigatie

Duurzame bodempraktijken - FAO Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management

Bodembiodiversiteit

- Agroforestry, houtkanten
- Intercropping
- Wetlands
- Bebossing
- Gecontroleerd pesticidengebruik
- Stikstof-fixerende gewassen

Nutriëntenbalans en -cyclus

- Innovatieve producten (slow release fertilizer)
- Bekalken
- bemestingsadviezen
- Toedienen micronutriënten (B, Cl, Fe, Mn, Zn, Cu, Ni, Mo)

Bodemverontreiniging

- Sanering van verontreinigde bodems
- Publiekelijk maken van verontreinigde bodems
- Verontreinigde bodems niet voor voedselproductie gebruiken

Vruchtbare bodems beschermen tegen landinname

Bodempraktijken in Vlaanderen

2

MAP 7 - bodem

- Bemestingsadviezen
- Vanggewassen
- Organisch koolstofgehalte verhogen (stalmest, (boerderij)-compost)
- Bodempaspoort

GLB – GLMC bodem

- Gewasrotatie
- Niet-productieve elementen en arealen (houtkanten, bufferstroken, braak, etc.)
- Behoud blijvend grasland
- Bescherming van wetlands en veengebieden
- Verhogen organisch koolstofgehalte
- Bodembewerkingsbeheer om erosie tegen te gaan
- Minimale bodembedekking

GLB – perceelsgebonden maatregelen bodem

- Omschakeling naar biologische productiemethode
- Aanplant agroforestry perceel
- Tijdelijk --> blijvend grasland
- Mechanische onkruidbestrijding
- Erosiebestrijdende teeltechnieken
 - Dremfels tussen de ruggen
 - Niet-kerende bodembewerking
 - Vollevelds inzaai van maïs

Erosie - bodem

Basispakket

- Bodembedekking
- Wintervoerploegen op leem- en kleibodems

Keuzepakketten

- Niet-kerende bodembewerking
- Directe inzaai
- Strip-till
- Dremfels aardappelen
- Zaaieren volgens hoogtelijnen
- Aarden dam met erosiepoel

Op zoek naar kansen

3

Bedreigingen maar ook kansen

Verontreinigde bodems

- veel (historische) verontreiniging: asbest, PFAS, olielekken, P, etc.

Verhogen koolstofgehalte

- Ook in LULUCF
- Tegenstrijdige wetgeving (houtsnipper, dierlijke mest)

Bodempaspoort

- Veel argwaan, data niet publiek toegankelijk
- Anderzijds kans bij pacht

Bedreigingen maar ook kansen

Bodemverdichting

- Vraag naar geen kalenderboeren
- Investeringssteun voor aangepaste teelttechnieken (diepwortelende gewassen, IF/VF-banden,...)

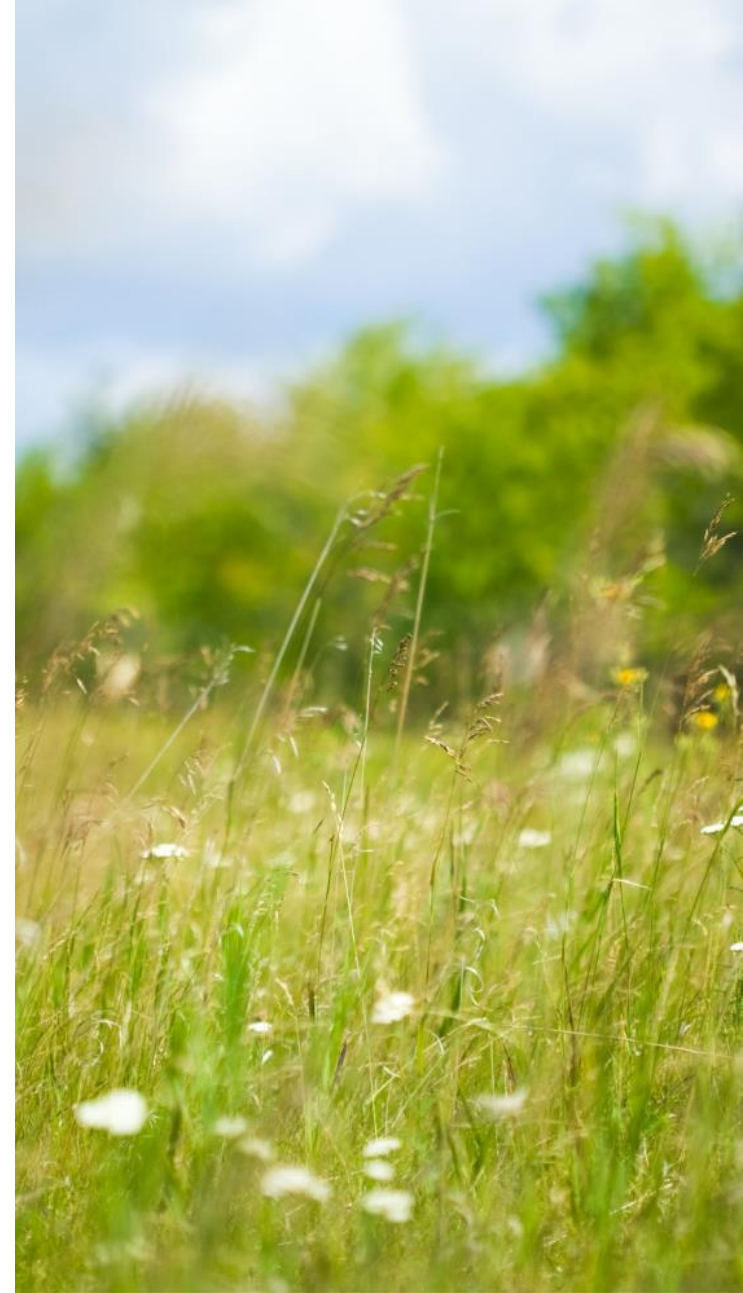
Niet-kerende bodembewerkingen

- Hogere onkruiddruk
- Glyfosaat OF mechanische bestrijding (bv Geohobel)

Bezorgdheden Copa-cogeca

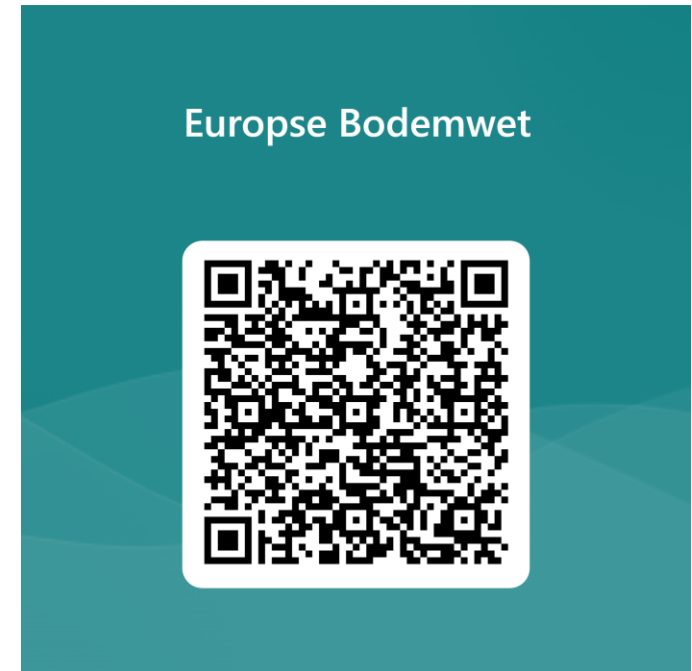
- Bodemdata niet publiek toegankelijk maken
- Inspraak in duurzame bodempraktijken
- Praktijk niet op lijst --> niet duurzaam?
- Actiegerichte wet, niet resultaatgericht
- Rekening houden met kosten

Bevraging

- In welke duurzame bodempraktijken zien jullie potentieel om Vlaamse bodems vruchtbaarder te maken en/of te houden ?
- Wat zijn de mogelijke knelpunten/bedreigingen bij een Europese bodemwet?

Of klik op [deze link](#)

*Bedankt voor
uw aandacht*

Fien Vandekerchove

Adviseur water- en bodembeleid

Fien.Vandekerchove@boerenbond.be

